

Gitar Eğitiminde Yazarak Çalışma Yönteminin Parmak ve Konum Numaralarına Uygun Seslendirmeye Etkisi (*)

Şevki Özer AKÇAY (**)

Özet: Yazarak çalışma yöntemi, gitar öğrencilerinin eserlerini çalışırken, geleneksel öğretim yöntemlerine ek olarak, eser notasında yer alan müziksel unsurlara daha fazla dikkat etmelerini ve daha fazla unsuru algulamalarını sağlayan, öğrencinin aktif olarak öğrenmesine olanak tanıyan bir çalışma yöntemidir. Araştırmanın amacı, gitar eğitiminde yazarak çalışma yönteminin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirme başarısına etkisini ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubu, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'nde lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan 5'i deney grubunda 5'i de kontrol grubunda olmak üzere 10 bireysel çalgı gitar öğrencisi olarak belirlenmiştir.

Araştırmada, betimsel ve deneysel boyutlardan oluşan karma model kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel kısmında, deneysel desen olarak öntest-sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır. Yazarak çalışma yönteminin uygulanmasını da içeren 4 haftalık deneysel işlem sürecinden sonra öntest-sontest farklılıkları karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler, "Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi" ve "Mann Whitney U" testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Deneysel işlem sonrasında, öğrencilerin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirme becerilerine yönelik öntest - sontest puanları, öntestte gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığını, sontestte deney grubu lehine anlamlı bir fark oluştuğunu göstermiştir. Sontest verileri yazarak çalışma yönteminin, öğrencilerin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirme becerilerini geliştirmede önemli ölçüde etkili olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Gitar, Eğitim, Yazarak Çalışma Yöntemi.

The Effect of Practicing by Writing Method on Playing According to Fingers and Position Numbers in Guitar Education

Abstract: Practicing by writing method, which lets students to be more focused on the musical elements in work note, provides them with comprehension of more elements and gives them opportunities to learn actively, is a practicing method in addition to traditional teaching methods while guitar students are practicing their works. The purpose of this study is to define the effect of practicing by writing method on the success of playing according to position numbers in guitar education. The working group of this study is the 10 BA solo guitar player students at Atatürk University Department of Musical Sciences who were randomly chosen and divided into two equal groups as experiment and control groups.

Mixed model which has descriptive and experimental dimensions was used in the study. In experimental part pretest-posttest design was used as experimental design for the control group.

*) Bu çalışma, "Gitar Eğitiminde Yazarak Çalışma Yönteminin Teknik Becerileri Kazanmaya Etkisi" isimli Doktora tezinden derlenmiştir.

**) Arş.Gör.Dr., Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü
(e-posta: soakcay@atauni.edu.tr)

After four weeks of experimental process, which also consists of the application of practicing by writing method, the differences between pre-test and post-test were compared. The obtained data was analyzed by using "Wilcoxon Signed Ranks and Mann Whitney U" tests.

After the experimental process, the scores of students' pre-test and post-test related to playing according to fingers and position numbers skills showed that there was no significant difference between the groups in pre-test but there is a significant difference in post-test in experimental group. The post-test data showed that practicing by writing method has a very important effect on students' playing according to fingers and position numbers skills.

Keywords: *Guitar, Education, Practicing by Writing Method*

Giriş

Davranışlarda ya da öğrenilmiş biçimde davranabilme becerisinde meydana gelen ve pratikten deneyimin diğer şekillerine kadar çeşitli alanlarda sonuç veren kalıcı bir değişiklik olan öğrenme, öğrenen ile öğrenilen arasında çeşitli ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenen stratejiler, yöntemler ve teknikler aracılığıyla kurulan bir etkileşim sürecidir (Schunk, 2011; Sever, 2014). Öğrenme işlemi, öğrenen, öğrenme yöntemi ve öğrenme malzemesi ile ilgili pek çok değişkenden etkilenmektedir.

Çağdaş eğitim-öğretim kuramları incelendiğinde, her öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinışsel yetenekler bakımından farklı olduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle, öğrenmede öğrenilecek olanın öğrenciye göre olması; öğretim etkinliklerinin öğrenene göre uygunluğunun mutlaka sağlanması gerekmektedir. Daha düşük yeteneğe sahip öğrencilerin yardıma ihtiyaç duymalarından dolayı, ek kaynak sağlanarak ve özel ilgi gösterilerek öğrenme sürecinde geride kalmalarının ya da dışlanmalarının önüne geçilmelidir (Pala, 2013, s. 113). Öğrenciler, farklı yeteneklere, ihtiyaçlara, karakterlere, geçmiş yaşantılara, güçlü ve zayıf yönleri, motivasyona, kişisel özelliklere ve beklentilere sahip oldukları için farklı şekillerde ve farklı sürelerde öğrenmektedirler.

Öğretme ve öğrenme süreçlerinin etkili olabilmesi, stratejiler doğrultusunda uygun yöntemlerin kullanılmasıyla doğru orantılıdır. Doğru strateji ve doğru yöntem seçiminin başarıyı olumlu yönde etkilediği kabul edilmektedir.

Öğrenme ve öğretme stratejilerinin temel amacı, bir derste öğrenilmesi ya da öğretilmesi gerekenlerin, en kısa yoldan ve uzun süre bellekte kalacak şekilde öğrenilmesi ya da öğretilmesi için öğretme-öğrenme sürecinde yapılması gerekenlere ilişkin yönlendirmelerde bulunmasıdır.

Eğitimde yaygın olarak kullanılan öğrenci odaklı yöntemlerden bazılarında (örn. bireysel çalışma, problem çözme, proje geliştirme vb.) öğrencilerin etkin öğrenmelerine yardımcı olmak amacıyla yazma ya da yazma eylemine dayalı uygulamalara yer verildiği bilinmektedir.

Yazma, bireylerin iletişim kurmalarını sağlamanın dışında öğrenmelerine de yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesi, düşünme becerilerini kontrol etmede, zihinlerini sürekli kullanmada ve öğrenme sürecini daha etkili hale getirmede önemli rol oynar (Belet ve Yaşar, 2007, s. 70).

Çeşitli yazma şekilleri olduğu kabul edilmektedir. Yazma, “bilgi ile ilişki kurmak için işlevsel yazma; güzel şeyler üretmek için şiirsel yazma ve fikirler üzerinde keşif ve yansımalar yapmak için dışavurumcu (ekspresif) yazma” olmak üzere üç işlevsel türde ele alınmaktadır (Bazerman vd, 2005, s. 57). Bilgi ile ilişki kurmak bağlamında, yazma bir ürün değil bir süreç olarak düşünülmektedir. Murray (2003, s. 4), yazma sürecini, dili keşfetme, dil yoluyla ne bildiğimizi ve ne bildiğimize dair hissettiklerimizi keşfetme, dünyamız hakkında öğrenme, öğrendiklerimizi değerlendirme ve ilişkilendirmede dili kullanma süreci olarak tanımlamaktadır.

Müzik yazısının müziği kaydetmek dışında kazandırdığı çok önemli olanaklardan biri de müziğin anlaşılmasında yardımcı, incelenmesinde somutlaştırıcı, öğrenilmesinde ise eğitsel bir araç olarak kullanılabilmesidir. Yazıda her şey en ince ayrıntısına dek görülebileceği için, kulağın bütün olarak algılayamadığı pek çok ayrıntıyı, göz bir çırpıda görerek kavrama imkanı sunmaktadır. Böylece en karmaşık eserler bile çok küçük ayrıntısına varıncaya kadar incelenebilmekte, işitsel yöntemle çok güç, hatta olanaksız olan eser analizleri, yazı üzerinde kolaylıkla yapılabilen, kulaktan öğrenimi aylar yıllar sürecek ve belki de hiç bir zaman gerçekleşmeyecek olan büyük çaptaki eserler, müzik yazısı sayesinde deşifre olarak seslendirilebilecek kadar kolay ve çabuk öğrenilebilmektedir (Atalay, 1985 ve 2005; Girgin Tohumcu, 2006). Munch (2008), orkestra partiyonlarını kopya etmenin çok yararlı bir çalışma olduğunu belirtmektedir. Notaların kağıda geçirilmesiyle birlikte seslerin de belleğe işlendiğini, bir tür işitsel billurlaşmaya eriştiğini ifade etmektedir.

Gitar çalmaya ilişkin teknik ve estetik değerleri kazandırmak amacıyla eğitimin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel öğrenme alanlarının tümüne yönelik becerilerin sergilenebildiği gitar eğitimi sürecinde, pek çok nedenle öğrencilerin gitar çalmaya ilişkin teknik becerileri kazanmada sorunlar yaşamaları olağandır. Bu sorunlar aslında tüm çalgılar için ortaklık gösterebileceği gibi çalgıya göre değişiklik de gösterebilmektedir.

Deşifre aşamasında, notaların yerlerine, sürelerine, tartım kalıplarına, parmak numaralarına (duate) ve konumlara kısaca notada yazan her şeye çok dikkat edilerek çalışılmaktadır. Bu süreçte devinişsel öğrenmenin de tam gerçekleşmesi için, notalar her seferinde aynı parmak numaraları ile çalışmalıdır. Bu nedenle nota üzerinde parmak numaralarına yönelik analizin eksiksiz yapılmış olması gerekmektedir. Duate analizinde, gerekirse öğretmen ve öğrenci fikir alışverişi yaparak en uygun duateyi belirlemede çeşitli işaretlemeler yapılabilir. Etüdün/eserin belli bir duate ile çalışması, etkili bir artikülasyon için de gereklidir. Artikülasyon, seslerin bağlı (legato) veya kesik kesik (staccato) gibi değişik

şekillerde icra edilmesi olarak ifade edilmiştir (Hacıev, 2005, s. 175). Etkili artikülasyon, doğru, rahat bir duruş ve iki elin uyum içinde, rahat ve dengeli biçimde hareket etmesi ile ilgilidir (Özdemir, 2014).

Çalgı eğitiminde özellikle deşifre ve eser analizi aşamalarında çeşitli yazma temelli uygulamalar yapılmaktadır. Ancak, nota üzerine çeşitli küçük notlar yazma, renkli kalemlerle belirli işaretlemeler yapmanın ötesine geçmeyen bu yazma uygulamalarının öğrenci başarısına etkisini bilimsel yöntemlerle sınavan çalışmalara rastlanmamıştır. Çalgı eğitiminde çeşitli öğrenme sorunlarını belirleyen, çeşitli metot ve öğretim programlarını inceleyen çalışmalara rastlanmış olsa da bu çalışmalarda yazmayı doğrudan aktif bir öğrenme aracı olarak kullanan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Yazarak çalışma yöntemi, gitar öğrencilerinin eserlerini çalışırken, geleneksel öğretim yöntemlerine ek olarak, eser notasında yer alan müziksel unsurlara daha fazla dikkat etmelerini ve daha fazla unsuru algılamalarını sağlayan, öğrencinin aktif olarak öğrenmesine olanak tanıyan bir çalışma yöntemidir. Bu yöntemde var olan bilgilerle ilişkilendirme noktasında, yazılan her unsurun titizlikle ve dikkatle çalınması/seslendirilmesi önem taşımaktadır. Seslendirme aşamasında, ders atmosferi ve öğreticinin rehberliği, öğrenciyi kopya ettiklerini doğru algılamaya ve anlamlandırmaya, dolayısıyla doğru seslendirmeye yönlendirecektir.

1.1. Problem Cümlesi

Bu çalışmanın problem cümlesi, “Gitar eğitiminde yazarak çalışma yönteminin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirmeye etkisi nedir?” şeklindedir.

1.2. Alt Problemler

Ana problem kapsamında aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- Öntest - sontest verilerine göre, yazarak çalışma yönteminin sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmeye etkisi nedir?
- Öntest - sontest verilerine göre, yazarak çalışma yönteminin eseri uygun konumlarında seslendirmeye etkisi nedir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, gitar eğitiminde yer alan teknik becerilerden sağ el ve sol el parmak numaralarına uygun seslendirmede ve eseri uygun konumlarda seslendirmede, yazarak çalışma yönteminin öğrenci başarısına etkisini ortaya koymaktır.

1.4. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü’nde lisans düzeyinde öğrenim görmekte olan, 5’i deney grubunda 5’i

de kontrol grubunda olmak üzere 10 bireysel çalgı gitar öğrencisi olarak belirlenmiştir. Öğrenciler deney ve kontrol gruplarına yansız olarak atanmıştır.

2. Yöntem

Araştırmada, betimsel ve deneysel boyutlardan oluşan karma model kullanılmıştır. Buna göre bu araştırma ilgili literatürün taranması, var olan durumun ortaya konulması, yönünden “betimsel”, oluşturulan çalışma yönteminin uygulanması yönünden de “deneysel” bir araştırma niteliği taşımaktadır.

Araştırmanın ilk aşaması olan betimsel kısımda genel tarama modelinden yararlanılmış ve araştırma için belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür taraması yapılarak konuyla ilgili bilgiler toplanmıştır.

Araştırmanın ikinci aşaması olan deneysel kısımda, deneysel desen olarak öntest-son-test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Deneysel boyutta öntest-son-test verilerinin toplanması için uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan dereceleme ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmanın deneysel işlem bölümünün öntest verilerini almak amacıyla, çalışma grubuna, belirlenen eser (J. S. Bach’ın Menuet BWV 990 A 132), 2 hafta süreyle geleneksel yöntemle çalıştırılmıştır. 2 haftalık çalışma süresi sonunda tüm öğrencilerin performansları kamera ile kaydedilmiştir. Daha sonra deney grubu ile yazarak çalışma yöntemi kullanılarak 2 hafta (haftada 2 ders saati olmak üzere toplam 4 ders saati) ders yapılmıştır. Bu sürede kontrol grubuyla yazarak çalışmaya yönelik hiçbir çalışma yapılmamıştır. Uygulanan deneysel süreç sonunda, seçilen eser öğrencilere son-test verilerini almak üzere kaldırılmış ve video kamera ile kayıtları alınmıştır.

Araştırmanın deneysel işleminde kullanılan çalışma deseni Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1. Deneysel İşlem Sürecinde Kullanılan Çalışma Deseni

Hafta/Ders	Deney Grubu	Kontrol Grubu
1. Hafta 1. Ders	Yazarak çalışma yöntemi	Geleneksel yöntem
1. Hafta 2. Ders	Yazarak çalışma yöntemi	Geleneksel yöntem
2. Hafta 1. Ders	Yazarak çalışma yöntemi	Geleneksel yöntem
2. Hafta 2. Ders	Yazarak çalışma yöntemi	Geleneksel yöntem

Deneysel işlemde uygulanan yazarak çalışma yönteminde bir saatlik derste öğrencinin eseri müzik defterine/dizekli kağıda siyah (gerekli yerlerde renkli kalem kullanılabilir) kurşun kalem kullanılarak kendi el yazısı ile yazması aşağıdaki işlem basamakları izlenerek yapılmıştır:

- Yazma işlemine, eserin a-1 motifi ile başlanır.
- Yazılan a-1 motifi gitar ile seslendirilir.

c. Yazılan a-1 motifini seslendirme sonrasında notada var olduğu halde öğrenci tarafından yerine getirilmeyen davranışa ve zorlanılan kısımlara ait unsurlar kırmızı renkli kurşun kalem kullanılarak, a-1 motifi tekrar yazılır.

d. Tekrar yazılan a-1 motifi gitar ile seslendirilir.

e. İkinci kez yazılıp seslendirilen a-1 motifinde eksikler ve/veya hatalar varsa yazma ve seslendirme işlemleri bu eksik ve/veya hatalar ortadan kalkıncaya kadar tekrar edilir.

f. Eğer eksik ve/veya hata yoksa a-2 motifine geçilir.

g. Yazılan a-2 motifi gitar ile seslendirilir.

h. Yazılıp seslendirilen a-2 motifinde eksikler ve/veya hatalar varsa yazma ve seslendirme işlemleri bu eksik ve/veya hatalar ortadan kalkıncaya kadar tekrar edilir.

i. Eğer eksik ve/veya hata yoksa a-1 ve a-2 motiflerinin birlikte (a cümlesinin bütün olarak) seslendirilmesi çalışmalarına geçilir.

Yazarak çalışma yöntemiyle a-1 ve a-2 motifleri için yapılan çalışma diğer motifler ve cümleler için de aynı sırayla yapılarak deneysel işlem süreci tamamlanmıştır.

Yazarak çalışma yönteminde, basılı notada yer alan ve çalınacak olan her şeyin yazılması, yazılan her şeyin de çalınması esastır. Burada yazma işlemi, notada yer alan sembollerin görülmesi, algılanması, anlaşılması, anlamlandırılması ve hafızaya kodlanması işlemlerinin azami verimle yapılabilmesi için işe koşulmaktadır.

Yazarak çalışma yönteminin uygulanmasını da içeren 4 haftalık deneysel işlem sürecinden sonra öntest-sontest farklılıkları karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler, “Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi” ve “Mann Whitney U” testi kullanılarak analiz edilmiştir.

3. Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde araştırmanın deneysel işlemi sonunda çalışma grubu öğrencilerinin, yazarak çalışma yöntemiyle gitar çalmaya ilişkin teknik becerilerden parmak ve konum numaralarına uygun seslendirebilme başarılarının durumlarını gösteren öntest-sontest verilerinin, ilgili istatistik analizleri neticesinde elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir.

3.1. Öntest - Sontest Verilerine Göre Yazarak Çalışma Yönteminin, Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirmeye Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumu

Deney grubu öntest - sontest verilerine göre yazarak çalışma yönteminin, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmeye etkisine ilişkin sonuçlar Tablo 3.1.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1.1. Deneysel Grubu Öntest - Sontest Verilerine Göre Yazarak Çalışma Yönteminin, Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirmeye Etkisine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirme Sontest - Öntest	N	S.O.	S.T.	Z	P
Negatif Sıra	0	,00	,00	2,023*	,043**
Pozitif Sıra	5	3,00	15,00		
Eşit	0				

*Negatif sıralar temeline dayalı

**P< ,05

Tablo 3.1.1’de görüldüğü üzere deney grubundaki öğrencilerin, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede öntest ve sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları, deney grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (z=2,023; p<0.05). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkat alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani sontest puanı lehinde olduğu görülmektedir.

Kontrol grubu öntest - sontest verilerine göre sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmeye ilişkin sonuçlar Tablo 3.1.2’de verilmiştir.

Tablo 3.1.2. Kontrol Grubu Öntest - Sontest Verilerine Göre Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirmeye İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirme Sontest - Öntest	N	S.O.	S.T.	Z	P
Negatif Sıra	0	,00	,00	1,841*	,066**
Pozitif Sıra	4	2,50	10,00		
Eşit	1				

*Negatif sıralar temeline dayalı

**P> ,05

Tablo 3.1.2’de görüldüğü üzere kontrol grubundaki öğrencilerin, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede öntest ve sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları kontrol grubun-

daki öğrencilerin, öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($z=1,841$; $p>0.05$).

Deney ve kontrol gruplarının, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmeye ait öntest puanlarının Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3.1.3'te verilmiştir.

Tablo 3.1.3. Deney ve Kontrol Gruplarının, Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirmeye Ait Öntest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Grup	N	S.O.	S.T.	U	P
Deney Grubu	5	4,10	20,50	5,5	,142*
Kontrol Grubu	5	6,90	34,50		

* $P>,05$

Tablo 3.1.3'te görüldüğü üzere deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede öntestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öntest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($U=5,5$; $p>0.05$).

Deney ve kontrol gruplarının, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmeye ait sontest puanlarının Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3.1.4'te verilmiştir.

Tablo 3.1.4. Deney ve Kontrol Gruplarının, Sağ El ve Sol El Parmak Numaralarına (Duate) Uygun Seslendirmeye Ait Sontest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Grup	N	S.O.	S.T.	U	P
Deney Grubu	5	7,50	37,50	2,5	,036*
Kontrol Grubu	5	3,50	17,50		

* $P<,05$

Tablo 3.1.4'te görüldüğü üzere deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($U=2,5$;

$p > 0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında bakıldığında yazarak çalışma yönteminin, öğrencilerin sağ el ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede başarılarını önemli ölçüde artırdığı söylenebilir.

3.2. Öntest - Sontest Verilerine Göre Yazarak Çalışma Yönteminin, Eseri Uygun Konumlarda Seslendirmeye Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumu

Deney grubu öntest - sontest verilerine göre yazarak çalışma yönteminin, eseri uygun konumlarda seslendirmeye etkisine ilişkin sonuçlar Tablo 3.2.1’de verilmiştir.

Tablo 3.2.1. Deney Grubu Öntest - Sontest Verilerine Göre Yazarak Çalışma Yönteminin, Eseri Uygun Konumlarda Seslendirmeye Etkisine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Eseri Uygun Konumlarda Seslendirme Sontest - Öntest	N	S.O.	S.T.	Z	P
Negatif Sıra	0	,00	,00	2,023*	,043**
Pozitif Sıra	5	3,00	15,00		
Eşit	0				

*Negatif sıralar temeline dayalı

** $P < ,05$

Tablo 3.2.1’de görüldüğü üzere deney grubundaki öğrencilerin, eseri uygun konumlarda seslendirmede öntest ve sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları, deney grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z=2,023$; $p < 0.05$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkat alındığında gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani sontest puanı lehinde olduğu görülmektedir.

Kontrol grubu öntest - sontest verilerine göre eseri uygun konumlarda seslendirmeye ilişkin sonuçlar Tablo 3.2.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2.2. Kontrol Grubu Öntest - Sontest Verilerine Göre Eseri Uygun Konumlarda Seslendirmeye İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Eseri Uygun Konumlarda Seslendirme Sontest - Öntest	N	S.O.	S.T.	Z	P
Negatif Sıra	1	2,00	2,00	1,483*	,138**
Pozitif Sıra	4	3,25	13,00		
Eşit	0				

*Negatif sıralar temeline dayalı

**P> ,05

Tablo 3.2.2’de görüldüğü üzere kontrol grubundaki öğrencilerin, eseri uygun konumlarda seslendirmede öntest ve sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları kontrol grubundaki öğrencilerin, öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (z=1,483; p>0.05).

Deney ve kontrol gruplarının, eseri uygun konumlarda seslendirmeye ait öntest puanlarının Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3.3.3’te verilmiştir.

Tablo 3.3.3. Deney ve Kontrol Gruplarının, Eseri Uygun Konumlarda Seslendirmeye Ait Öntest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Grup	N	S.O.	S.T.	U	P
Deney Grubu	5	5,20	26,00	11	,753*
Kontrol Grubu	5	5,80	29,00		

*P> ,05

Tablo 3.3.3’te görüldüğü üzere deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, eseri uygun konumlarda seslendirmede öntestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin öntest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (U=11; p>0.05).

Deney ve kontrol gruplarının, eseri uygun konumlarda seslendirmeye ait sontest puanlarının Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 3.3.4’te verilmiştir.

Tablo 3.3.4. Deney ve Kontrol Gruplarının, Eseri Uygun Konumlarda Seslendirmeye Ait Sontest Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçlarını Gösteren Tablo

Grup	N	S.O.	S.T.	U	P
Deney Grubu	5	7,50	37,50	2,5	,033*
Kontrol Grubu	5	3,50	17,50		

*P< ,05

Tablo 3.3.4'te görüldüğü üzere deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin, eseri uygun konumlarda seslendirmede sontestte anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Mann Whitney U testi sonuçları, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir (U=2,5; p<0.05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Deneysel işlem sonrasında öğrencilerin, gitar çalmaya ilişkin teknik becerilerden parmak ve konum numaralarına uygun seslendirmeye yönelik öntest - sontest puanları farklılıkları bağlamında şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Sağ ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirmede öntestte gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı, sontestte deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Sontest verilerine göre yazarak çalışma yöntemi, öğrencilerin sağ ve sol el parmak numaralarına (duate) uygun seslendirme başarılarını artırmada önemli ölçüde etkili olmuştur.

Eseri uygun konumlarda seslendirmede öntestte gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı, sontestte deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Sontest verilerine göre yazarak çalışma yöntemi, öğrencilerin eseri uygun konumlarda seslendirme başarılarını artırmada önemli ölçüde etkili olmuştur.

Elde edilen bulgular ışığında bakıldığında, yazarak çalışma yönteminin, öğrencilerin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirme başarılarını önemli ölçüde artırdığı söylenebilir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler şu şekildedir:

- Gitar eğitiminde çeşitli konuların ve becerilerin öğretiminde, yazmaya dayalı uygulamalara daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.
- Yapılan çalışmanın, 4 haftalık ve haftada iki saat olacak şekilde uygulanması neticesinde elde edilen olumlu sonuçlar doğrultusunda, benzer şekilde yapılacak çalışmaların daha geniş bir zaman diliminde ve daha kapsamlı biçimde uygulanması durumunda çok daha verimli sonuçların ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

- Başka çalgıların öğretiminde, yazarak çalışmaya yönelik araştırmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Atalay, C. (1985). "Müzik Yazılarının İşlevleri". Erişim Tarihi: 28 Aralık 2014. <http://www.adnanatalay.com/muzik%20yazilarinin%20islevleri.htm>
- Atalay, C. (2005). "Müzik Yazıları". Müzik Ansiklopedisi, 2 , 542-544. (A. Say, Ed.) Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Bazerman, C., Little, J., Bethel, L., Chavkin, T., Fouquette, D., ve Garufis, J. (2005). Reference Guide to Writing Across the Curriculum. West Lafayette, Indiana: Parlor Press and The Wac Clearinghouse.
- Belet, Ş. D., & Yaşar, Ş. (2007). "Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri İle Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi". Eğitimde Kuram ve Uygulama , 3 (1): 69-86.
- Girgin Tohumcu, Z. G. (2006). Müziği Yazmak. İstanbul: Nota.
- Haciev, P. (2005). Temel Müzik Teorisi (İkinci Basım). (Çev. A. Destan,) İstanbul: Pan.
- Murray, D. M. (2003). Teach Writing as a Process Not Product. V. Villanueva içinde, Cross-talking in Comp Theory: A Reader (Second/Revised and Updated b., s. 3-6). Urbana, Illinois: National Council of Teachers of English.
- Özdemir, M. (2014). Müzik Öğretmenliği Klasik Gitar Eğitimi Dersi İçin Eklektik Bir Model Önerisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Pala, A. (2013). "Öğrenme ve Öğretim İlkeleri". (Ed. Şeref Tan) içinde, Öğretim İlke ve Yöntemleri (Dokuzuncu Basım, s. 109-135). Ankara: Pegem Akademi.
- Schunk, D. H. (2011). "Öğrenme: Giriş, Sorunlar ve Tarihsel Bakış Açılıarı". D. H. Schunk içinde, Learning Theories an Educational Perspective/Eğitimsel Bir Bakışla Öğrenme Teorileri (Çev. M. Y. Demir). Ankara: Nobel Akademik.
- Sever, G. (2014). "Bireysel Çalgı Keman Derslerinde Çevrilmiş Öğrenme Modelinin Uygulanması". Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 2 (2): 27-41.